ĢENERĀLADVOKĀTA NĪLO JĒSKINENA [*NIILO JÄÄSKINEN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2011. gada 17. martā[1]

I — Ievads

1. Apvienotajās lietās, kas ir jāizskata Tiesai, *Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesa) (Beļģija) uzdod divus prejudiciālus jautājumus par to, kā interpretēt Padomes 1993. gada 27. septembra Direktīvu 93/83/EEK par dažu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kas piemērojamas satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai [2], un it īpaši par to, kādu nozīmi piešķirt minētās direktīvas 1. panta 2. punkta a) un c) apakšpunkta noteikumiem.

2. Iesniedzējtiesa būtībā uzskatīja, ka minētajā direktīvā paredzētā jēdziena "atklāti raidījumi caur satelītu" interpretācija ir vajadzīga, lai izskatītu divas savstarpēji saistītas iesniedzējtiesas tiesvedības. Šīs tiesvedības notiek, pirmkārt, starp *Airfield NV* (turpmāk tekstā — "*Airfield*") un *Canal Digitaal BV* (turpmāk tekstā — "*Canal Digitaal*"), no vienas puses, un *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA* (Beļģijas autoru, komponistu un izdevēju sabiedrība, turpmāk tekstā — "*Sabam*"), no otras puses (lieta C-431/09), un, otrkārt, starp *Airfield* un *Agicoa Belgium BVBA* (turpmāk tekstā — "*Agicoa*") (lieta C-432/09).

3. Strīds ir par to, vai *Airfield*, kas ir satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs, kurš piedāvā iedzīvotājiem abonēt televīzijas kanālu paketi (turpmāk tekstā — "satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs"), ir pienākums saņemt atļauju no autortiesību īpašniekiem saistībā ar to, ka tas, izmantojot ar to saistītas sabiedrības *Canal Digitaal* palīdzību, piedalās vienlaicīgā apraidē, nemainot raidorganizāciju nodrošinātās programmas, lai arī šīs organizācijas pašas attiecībā uz šīm programmām jau ir saņēmušas atļauju no intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekiem. Citiem vārdiem sakot, ir jānosaka, vai un cik lielā mērā satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs, darbojoties tādos apstākļos kā

1 — Oriģinālvaloda — franču.
2 — OV L 248, 15. lpp.

pamata lietā, izmanto ar autortiesībām vai blakustiesībām aizsargātus darbus.

4. Lai gan lietas tehniskās detaļas ir samērā sarežģītas, faktiski tā attiecas uz relatīvi vienkāršu juridisku jautājumu. Galvenokārt ir jānoskaidro, kā saskaņā ar Direktīvu 93/83 neatkarīgajam uzņēmējam ir jārīkojas attiecībā uz raidorganizāciju, kurai ir vairāk vai mazāk svarīga nozīme apraides ķēdē, kas parasti saista minēto organizāciju ar sabiedrību, kura ir caur satelītu pārraidītu programmas nesēju signālu gala adresāts.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Savienības tiesības*

Direktīva 93/83

5. Direktīvas 93/83 mērķis ir novērst trūkumus tiesību normās par vienotas audiovizuālās telpas izveidi, ko paredz Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīva 89/552 par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos [3], kura tika pieņemta, neiekļaujot tajā noteikumus par autortiesībām [4].

6. Direktīvas 93/83 preambulas 14. un 15. apsvērumā ir noteikts:

"(14) [..] juridiskā nenoteiktība, kas kavē pārrobežu satelītu apraides, būtu jāpārvar, Kopienas līmenī definējot jēdzienu par atklātiem raidījumiem caur satelītu; [..] šai definīcijai vienlaikus būtu jānorāda, kur notiek raidīšanas darbība; [..] šāda definīcija ir vajadzīga, lai izvairītos no vairāku valstu tiesību aktu kumulatīvas piemērošanas vienai raidīšanas darbībai; [..] atklāti raidījumi caur satelītu notiek, tikai ja dalībvalstī, kur tas notiek, raidorganizācijas kontrolē un atbildībā programmas nesējus signālus ievada nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi; [..] parastās tehniskās procedūras, kas attiecas uz programmas nesējiem signāliem, nebūtu jāuzskata par apraides ķēdes pārrāvumiem;

3 — OV L 298, 23. lpp. Šajā direktīvā grozījumi tika izdarīti 1997. gadā (OV L 202, 60. lpp.) un 2007. gadā (OV L 332, 27. lpp.).

4 — Skat. Direktīvas 93/83 preambulas 4., 5. un 12. apsvērumu.

(15) [..] ekskluzīvu apraides tiesību ieguvei, pamatojoties uz līgumu, būtu jāatbilst tiesību aktiem par autortiesībām un blakustiesībām dalībvalstī, kurā notiek atklāti raidījumi caur satelītu".

7. Direktīvas 93/83 pirmās nodaļas ar nosaukumu "Definīcijas" 1. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktā ir noteikts:

"a) Šajā direktīvā "atklāti raidījumi caur satelītu" ir atklātai uztveršanai domātu programmas nesēju signālu, raidorganizācijai kontrolējot un tās atbildībā, ievadīšana nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi.

b) Atklāta raidīšana caur satelītu notiek tikai dalībvalstī, kur programmas nesējus signālus raidorganizācijas kontrolē un tās vārdā ievada nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi.

c) Ja programmu nesēji signāli ir kodēti, tad atklāti raidījumi caur satelītu ir ar nosacījumu, ka apraides atkodēšanu sabiedrībai veic raidorganizācija vai to veic ar tās piekrišanu."

8. Direktīvas 93/83 2. pantā, kas attiecas uz apraides tiesībām caur satelītu, ir noteikts:

"Dalībvalstis paredz autoram ekskluzīvas tiesības atļaut atklāti pārraidīt caur satelītu ar autortiesībām aizsargātus darbus saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem noteikumiem."

Direktīva 2001/29/EK

9. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā [5] preambulas 23. apsvērumā ir noteikts, ka "šai direktīvai būtu jāturpina saskaņot autora tiesības uz atklātu pārraidīšanu. Šīs tiesības būtu jāsaprot plašā nozīmē — kā tādas, kas attiecas uz visa veida atklātu pārraidīšanu sabiedrībai, kura nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā izziņošana. Šīm tiesībām būtu jāattiecas uz darba visa veida raidīšanu vai atkārtotu raidīšanu sabiedrībai, izmantojot vai neizmantojot

5 — OV L 167, 10. lpp.

vadus, tajā skaitā raidīšanu ēterā. Šīm tiesībām nebūtu jāattiecas uz citām darbībām" [6].

10. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punktu "dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu [atklātu pārraidīšanu], izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tostarp savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā".

B — *Valsts tiesības*

11. Beļģijas 1994. gada 30. jūnija Autortiesību un blakustiesību likuma [7] redakcijā ar grozījumiem (turpmāk tekstā — "Autortiesību likums") 1. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir noteikts, ka "tikai literārā vai mākslas darba autoram ir tiesības jebkādā veidā atklāti pārraidīt darbu (tostarp tos publiskojot tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā)" [8].

12. Minētā likuma 49. un 50. pantā par atklātiem raidījumiem caur satelītu būtībā ir pārņemti Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkta noteikumi bez turpmākiem grozījumiem.

III — Atbilstošie fakti

13. *Airfield*, Beļģijas sabiedrība, kas darbojas Beļģijā ar tirdzniecības nosaukumu "TV Vlaanderen", ir digitālās satelīttelevīzijas un satelītradio pakalpojumu sniedzēja. Tā piedāvā paketēs kanālus, kuru raidījumus var klausīties un skatīties tās abonenti.

14. Paketē, kuru *Airfield* piedāvā sabiedrībai, ietilpst divu veidu televīzijas kanāli. Pirmkārt, tie ir bezmaksas un nekodēti kanāli, tā sauktie "free to air" kanāli, kurus bez abonēšanas maksas var uztvert ikviens, kam ir sava satelītantena un satelīta uztvērējs. Otrkārt, tie ir kodēti kanāli, kurus var skatīties tikai pēc atkodēšanas, un, lai to izdarītu, ir jānoslēdz

6 — 2006. gada 7. decembra spriedumā lietā C-306/05 *SGAE* (Krājums, I-11519. lpp., 30. punkts) Tiesa norādīja, ka Direktīva 93/83 ir paredzēta tikai dažu autortiesību un blakustiesību aizsardzības aspektu minimālas saskaņošanas gadījumā, ja pa satelītu vai pa kabeli atklāti tiek pārraidītas citu dalībvalstu programmas, bet Direktīva 2001/29 ir piemērojama jebkurai aizsargātu darbu atklātai pārraidīšanai.

7 — 1994. gada 27. jūlija *Moniteur belge*, 19297. lpp. Minētais likums stājās spēkā 1994. gada 1. augustā.

8 — Iekavās minētā teikuma daļa ir pievienota saskaņā ar 2005. gada 22. maija likumu, ar kuru Beļģijas tiesības transponē Direktīvu 2001/29.

abonēšanas līgums ar *Airfield*, kas atkodēšanas veikšanai saviem klientiem izsniedz tā saukto "smartcard".

15. Lai nodrošinātu minētos pakalpojumus, *Airfield* izmanto tehniskus pakalpojumus, ko sniedz Nīderlandes sabiedrība *Canal Digitaal*, kas pieder tai pašai uzņēmumu grupai, kurai pieder *Airfield*, un kas patērētājiem, kuri dzīvo Nīderlandē, piedāvā tādus pašus pakalpojumus kā *Airfield*.

16. *Canal Digitaal* ar sabiedrību *SES Astra*, kas izmanto *Astra* satelītu sistēmu, ir noslēgusi līgumu, saskaņā ar kuru *Astra* iznomā *Canal Digitaal* digitālā radio un televīzijas kapacitāti *Astra* satelītā.

17. Turklāt *Canal Digitaal* ar *Airfield* ir noslēgusi pakalpojumu līgumu, kurā tā apņemas kapacitāti, ko tā nomā *Astra* satelītā, ar 2006. gada 1. janvāri tai nodot apakšnomā televīzijas un radio programmu pārraidīšanai Beļģijā un Luksemburgā. Televīzijas programmu pārraidīšanai *Canal Digitaal* uzņemas sniegt nepieciešamos tehniskos pakalpojumus, tostarp pārraidīšanu, signālu apvienošanu pārraidīšanai vienā kanālā (sajaukumu), kompresēšanu, kodēšanu un datu pārnešanu, kas ir vajadzīgi, lai *Airfield* varētu nodrošināt digitālās televīzijas pakalpojumus Beļģijā un Luksemburgā.

18. Lai nodrošinātu digitālās satelīttelevīzijas pakalpojumus saviem klientiem Flandrijā (Beļģija), *Airfield* ir noslēgusi līgumus arī ar vairākām raidorganizācijām, kuru kanāli ir iekļauti satelīttelevīzijas programmu paketē. No tehniskā aspekta raugoties, sadarbības iespējas ar minētajām raidorganizācijām atšķiras atkarībā no attiecīgo televīzijas kanālu retranslācijas veida. Iesniedzējtiesa izšķir trīs veidus, kā programmu nesēji signāli caur satelītu nonāk līdz patērētājiem Beļģijā, proti, divus netiešus veidus un vienu tiešu, un precizē, ka visos gadījumos retranslētās programmas paliek nemainīgas.

— Divi satelīttelevīzijas programmu paketē iekļauto televīzijas kanālu netiešās retranslācijas veidi

19. Saskaņā ar abiem lēmumiem uzdot prejudiciālus jautājumus pirmajā gadījumā, veicot tā saukto netiešo retranslāciju, kas tiek dēvēta par "1. grupu", Beļģijas raidorganizācijas savus programmu nesējus signālus caur stacionāro savienojumu nekodētā veidā pārraida uz ierīcēm, ko *Canal Digitaal* ir uzstādījusi Beļģijā. *Canal Digitaal* vēlāk signālus kompresē un kodē, lai pa platjoslas pieslēgumu tos pārraidītu uz staciju, kas atrodas Nīderlandē. Minētā stacija nodrošina signālu augšupsaiti uz *Astra* satelītu, pirms tam veicot to kodēšanu. Kodu atslēga, kas sabiedrībai ir vajadzīga,

lai skatītos programmas, ir iestrādāta dekodēšanas kartē, ko *Canal Digitaal* ir nodevusi *Airfield* rīcībā un ko vēlāk saņem visi *Airfield* abonenti.

20. Otrajā netiešās retranslācijas veidā, kas atbilst iesniedzējtiesas minētajai "3. grupai", raidorganizācija *Canal Digitaal* savu programmu nesējus signālus pārraida caur satelītu, piemēram, *Eutelsat*, neizmantojot staciona̧ru savienojumu. *Canal Digitaal* saņem šos kodētos, sabiedrībai nepieejamos satelīta signālus Nīderlandē vai Luksemburgā. Tā tos atkodē, ja nepieciešams, no jauna kodē un pārraida uz *Astra* satelītu. *Airfield* abonenti šos signālus var atkodēt ar īpašas kartes, kuru *Canal Digitaal* ir nodevusi *Airfield* rīcībā, palīdzību.

21. *Airfield* ar raidorganizācijām, kas izmanto divus minētos signālu pārraidīšanas veidus, ir noslēgusi līgumus par satelīttelevīzijas pakalpojumu sniegšanu, kurus sauc par "carriage agreements" [9] jeb piegādes līgumiem.

22. Saskaņā ar minētajiem līgumiem *Airfield* minētajām organizācijām iznomā satelīta transpondera kapacitāti, lai pārraidītu televīzijas programmas televīzijas skatītājiem Beļģijā, Nīderlandē un Luksemburgā. *Airfield* apliecina, ka no sabiedrības, kas apkalpo *Astra* satelītu, ir saņēmusi atļauju tā kapacitāti nodot apakšnomā.

23. Turklāt *Airfield* ir apņēmusies saņemt minēto raidorganizāciju televīzijas programmu signālus augšupsaites centrālajā iekārtā, tos kompresēt, apvienot pārraidīšanai vienā kanālā, kodēt un pārraidīt uz satelītu to turpmākai pārraidīšanai un uztveršanai.

24. Raidorganizācijas *Airfield* maksā nomas maksu un atlīdzību par minētajiem pakalpojumiem. No savas puses tās piešķir vienlaicīgas skatīšanās atļauju satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja abonentiem Beļģijā, Nīderlandē un Luksemburgā attiecībā uz programmām, ko tās pārraidījušas caur *Astra* satelītu.

25. Par tiesībām, kuras raidorganizācijas piešķīrušas *Airfield*, un par *Airfield* rīcības brīvību iekļaut savā piedāvājumā televīzijas programmas *Airfield* tām ir jāmaksā atlīdzība par televīzijas programmām, ko tās abonenti saņem attiecīgajā reģionā.

9 — Iesniedzējtiesa norāda, ka minētos līgumus tā ir saņēmusi tikai angļu valodā.

— Tiešs satelīttelevīzijas programmu paketēs iekļauto televīzijas programmu retranslācijas veids

26. Šajā gadījumā, kas atbilst iesniedzējtiesas minētajai "2. grupai", retranslācija ir tā sauktā tiešā retranslācija, jo tā notiek bez *Airfield* un *Canal Digitaal* tehniskās palīdzības. Proti, raidorganizācijas pašas vai ar *Airfield* operatoru palīdzību kodē savu programmu nesējus signālus izcelsmes valstī un tos pārraida tieši uz *Astra* satelītu. Minētos signālus vēlāk pārraida atpakaļ uz zemi. *Canal Digitaal* tikai piegādā kodu atslēgas operatoriem, lai piemērotu pareizos kodus, kas katram *Airfield* abonentam vēlāk ļauj ar dekodēšanas kartes palīdzību skatīties programmas.

27. Ar šīs grupas raidorganizācijām *Airfield* ir noslēgusi cita veida līgumus, ko sauc par "heads of agreement". Saskaņā ar šiem līgumiem raidorganizācijas piešķir *Airfield* atļauju tās abonentiem Beļģijā un Luksemburgā uztvert un vienlaikus skatīties savas televīzijas programmas, kuras tiek pārraidītas caur *Astra* satelītu.

28. Par tiesībām, ko raidorganizācijas piešķīrušas *Airfield*, un par *Airfield* rīcības brīvību iekļaut savā pakešu piedāvājumā televīzijas programmas *Airfield* tām ir jāmaksā atlīdzība par televīzijas programmām, ko attiecīgajā reģionā ir saņēmuši tās abonenti.

IV — Pamata lietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

29. *Sabam* ir Beļģijas kooperatīvā sabiedrība, kas kā pārvaldības sabiedrība pārstāv autorus, trešām personām sniedzot atļaujas izmantot ar autortiesībām aizsargātus darbus un iekasējot atlīdzību par šo izmantošanu.

30. *Agicoa* [10] ir kolektīvās pārvaldības biedrība, kas pārstāv Beļģijas un starptautiskos audiovizuālo darbu producentus attiecībā uz autortiesību un blakustiesību uz filmām un citiem audiovizuāliem darbiem, izņemot videoklipus, administrēšanu. Šajā saistībā tā iekasē producentiem maksājamo atlīdzību.

10 — Precīzāk, *Agicoa Belgium*, prasītāja pamata lietā, nodarbojas ar izmantošanas līgumu izpildi un to ir pilnvarojusi *l'Association de Gestion Internationale Collective des Oeuvres Audiovisuelles* (*AGICOA*), kas ir saskaņā ar Šveices tiesībām dibināta apvienība, un *Beheers-en belangenvennootschap voor audiovisuele producenten* (*BAVP*), kas ir saskaņā ar Beļģijas tiesībām dibināta kooperatīva sabiedrība ar ierobežotu atbildību.

31. *Sabam* un *Agicoa* uzskatīja, ka *Airfield*, kas ir no raidorganizācijām neatkarīga sabiedrība, ir retranslējusi minēto raidorganizāciju jau translētās televīzijas programmas Bernes konvencijas izpratnē [11]. Tās uzskatīja, ka šīs jaunās atklātās pārraidīšanas dēļ *Airfield* bija jāsaņem atļauja papildus tai, ko bija saņēmušas raidorganizācijas, lai izmantotu to autoru repertuāru, kuru autortiesības pārstāv *Sabam* un *Agicoa*.

32. *Airfield* un *Canal Digitaal* atbildēja, ka tās neveica retranslāciju, bet tikai raidorganizāciju vārdā piedāvāja sabiedrībai televīzijas programmas caur satelītu. Tās apgalvo, ka bija notikusi tikai pirmā un vienīgā pārraidīšana caur satelītu, kuru nodrošināja pašas raidorganizācijas un kuras veikšanai tās izmantoja vienīgi *Airfield* un *Canal Digitaal* tehniskos pakalpojumus. Atbildētājas uzsvēra, ka tikai raidorganizācijas veica no autortiesību aspekta atbilstošas darbības saskaņā ar Autortiesību likuma, ar kuru Beļģijas tiesībās ir transponēta Direktīva 93/83, 49. un 50. pantu.

11 — Bernes Konvencija par literāro un mākslas darbu aizsardzību (1971. gada 24. jūlija Parīzes akts), kurā tika izdarīti grozījumi 1979. gada 28. septembrī (turpmāk tekstā — "Bernes konvencija").

33. Tā kā nebija iespējams panākt vienošanos, pamatojoties uz Autortiesību likumu, *Sabam* iesniedza *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* (Briseles pirmās instances tiesa) priekšsēdētājam prasības pieteikumu pret *Airfield* un *Canal Digitaal* (lieta C-431/09) un *Agicoa* — pret *Airfield* (lieta C-432/09). Tiesas priekšsēdētājs nosprieda, ka *Airfield* un *Canal Digitaal* bija pārkāpuši autortiesību un blakustiesību īpašnieku, kurus pārstāv *Sabam* un *Agicoa*, tiesības, jo televīzijas skatītājiem, *Airfield* abonentiem, iepriekš nesaņemot atļauju, bija atklāti pārraidījuši *Sabam* un *Agicoa* pārstāvētajā repertuārā ietilpstošus aizsargātus darbus.

34. *Airfield* un *Canal Digitaal* iesniedza iesniedzējtiesai apelācijas sūdzību. Uzskatot, ka nespēj sniegt skaidru atbildi uz Kopienu tiesību interpretācijas un piemērošanas jautājumiem, kas bija radušies abās izskatāmajās lietās, *Hof van beroep te Brussel* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kas ir identiski formulēti lietās C-431/09 un C-432/09:

"1) Vai ar Direktīvu 93/83 ir pretrunā situācija, kurā digitālās satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam tiek uzlikts pienākums saņemt tiesību īpašnieku atļauju, lai raidorganizācija savus programmu nesējus signālus caur stacionāro savienojumu vai caur kodētu satelīta signālu varētu pārraidīt no tās neatkarīgam digitālās satelīttelevīzijas pakalpojumu

sniedzējam, kurš saistītai sabiedrībai uzdod savus signālus kodēt un pārraidīt uz satelītu, un pēc tam šie signāli ar raidorganizācijas atļauju kā televīzijas kanālu paketes sastāvdaļa un tātad sagrupēti pa lejupsaiti tiek pārraidīti satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzēja abonentiem, kuri, izmantojot satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzēja piešķirtu dekodēšanas karti vai *smartcard*, programmas var skatīties vienlaicīgi un negrozītas?

sniedzēja piešķirtu dekodēšanas karti vai *smartcard*, programmas var skatīties vienlaicīgi un negrozītas?"

35. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 6. janvāra rīkojumu lietas C-431/09 un C-432/09 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesam, kā arī sprieduma taisīšanai.

36. *Airfield* un *Canal Digital* kopā, *Sabam* un *Agicoa* iesniedza rakstveida un mutvārdu apsvērumus, kā arī rakstiskas atbildes uz jautājumiem, kurus uzdeva Tiesa, lai noskaidrotu atbilstošos faktus. Eiropas Komisija iesniedza gan rakstveida, gan mutvārdu apsvērumus. Somijas valdība iesniedza vienīgi rakstveida apsvērumus.

V — Analīze

2) Vai Direktīvai 93/83 pretrunā ir situācija, kurā digitālās satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam tiek uzlikts pienākums saņemt tiesību īpašnieku atļauju, lai raidorganizācija savus programmu nesēju signālus atbilstoši neatkarīga digitālās satelīttelevīzijas pakalpojuma sniedzēja norādījumiem varētu pārraidīt uz satelītu, un pēc tam šie signāli ar raidorganizācijas atļauju kā televīzijas kanālu paketes sastāvdaļa un tātad sagrupēti pa lejupsaiti tiek pārraidīti satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzēja abonentiem, kuri, izmantojot satelīttelevīzijas pakalpojumu

A — *Par pieņemamību*

37. Vispirms *Agicoa* apgalvo, ka Direktīva 93/83 nav piemērojama pamata lietai un līdz ar to abi prejudiciālie jautājumi nav pieņemami, jo pieprasītā interpretācija neesot

lietderīga iesniedzējtiesai, lai izskatītu tai iesniegto strīdu [12]. Tā norāda, ka tieši otrādi būtu jāpiemēro Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta noteikumi, skatot tos kopā ar Bernes konvencijas 11.a panta 1. punkta ii) apakšpunktu [13].

38. Pamatojot savus iebildumus, *Agicoa* vispirms norāda, ka darba grupa par satelītu apraidi [14] 2003. gada 6. maija sanāksmē [15] ierosināja skaidri nošķirt "satelītprogrammu pakešu operatoru [no] raidorganizācijas, jo tas veido pakalpojumu paketes kādā no dalībvalstīm", kā tas esot *Airfield* gadījumā. Nesniedzot citus paskaidrojumus, *Agicoa* no minētā secina, ka tādēļ neesot efektīvi atsaukties uz atklātu raidījumu caur satelītu jēdzienu un līdz ar to Tiesai neesot jāsniedz atbilde uz tai uzdotajiem jautājumiem.

39. Turklāt *Agicoa* apgalvo, ka pamata lieta, kas uz to attiecas, neietilpstot Direktīvas 93/83 materiālajā piemērošanas jomā, jo runa neesot par satelītu minētās direktīvas 1. panta izpratnē [16].

40. Visbeidzot tā uzskata, ka Direktīva 93/83 nav piemērojama tāpēc, ka šajā gadījumā neesot pārrobežu rakstura, kas paredzēts Direktīvā 93/83, vai arī vismaz *Airfield* šo apstākli neesot precizējusi.

41. Attiecībā uz pirmo pamatu, kurā ir norādīts, ka uzdotie jautājumi neattiecas ne uz vienas pamata lietas priekšmetu vai ir hipotētiski, es atgādinu, ka prejudiciālā nolēmuma procedūrā, ņemot vērā lietas īpatnības, valsts tiesa vislabāk var noteikt gan to, cik lielā mērā

12 — Šajā ziņā *Agicoa* atsaucas uz Tiesas 2002. gada 22. janvāra spriedumu lietā C-390/99 *Canal Satélite Digital* (*Recueil*, I-607. lpp., 19. punkts) un 2004. gada 5. februāra spriedumu lietā C-380/01 *Schneider* (*Recueil*, I-1389 lpp., 22. punkts), kuros saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir noteikts, ka "atteikums izskatīt valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu ir iespējams tikai tad, ja ir acīmredzami skaidrs, ka prasītajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar realitāti vai pamata lietas priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādas informācijas par faktiskiem un tiesību apstākļiem, kas vajadzīga, lai varētu sniegt lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem".

13 — "Literāru un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības uz: [..] ii) savu darbu raidījumu jebkādu izziņošanu pa vadiem vispārējai zināšanai vai retranslēšanu ēterā, ja šādu pārraidi veic cita organizācija, nevis tā, kura to ir darījusi pirmo reizi."

14 — Minētās darba grupas pirmās 2002. gada 28. novembra sanāksmes protokolā ir atgādināts, ka "Ziņojumā par [Direktīvas 93/83] piemērošanu bija paziņots par apspriešanos ar attiecīgajiem uzņēmējiem [..]". Šis protokols ir pieejams Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite_fr.pdf.

15 — Otrās sanāksmes protokols ir pieejams Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite-05-03_fr.pdf.

16 — Minētajā pantā jēdziens ir definēts šādi: "[..] satelīts, kas darbojas frekvenču joslās, kuras saskaņā ar telekomunikāciju tiesību aktiem ir rezervētas, lai raidītu signālus atklātai uztveršanai, vai kas ir rezervētas slēgtas lietotāju grupas komunikācijai". Šajā ziņā skat. 33. un nākamos punktus ģenerāladvokāta Ticano [*Tizzano*] secinājumos lietā C-192/04 *Lagardère Active Broadcast* (2005. gada 14. jūlija spriedums, Krājums, I-7199. lpp.).

prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu, gan to, cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi [17]. Ja prejudiciālie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā par tiem ir jāspriež, jo saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiek pieņemts, ka valsts tiesas uzdotie jautājumi ir atbilstīgi [18].

42. Šajā gadījumā, nesniedzot pierādījumus šim pieņēmumam, nevar apgalvot, ka pamata lietu risinājumam nebūtu lietderīgi atbildēt uz jautājumiem, kuru formulējumu iesniedzējtiesa ir uzskatījusi gan par vajadzīgu, gan par juridiski atbilstošu, lai noteiktu, kā Beļģijā piemērot piemērojamās tiesību normas, it īpaši Autortiesību likumu, ņemot vērā Direktīvas 93/83 prasības, turklāt ir jānorāda, ka šajā dalībvalstī direktīva tika transponēta ar minēto likumu, kā tas ir uzsvērts abos lēmumos par prejudiciālu jautājumu uzdošanu.

43. Arī *Agicoa* izvirzītais otrais un trešais arguments nav pamatots. No judikatūras izriet, ka trešajā argumentā minētā problēma saistībā ar pārrobežu rakstura trūkumu [19] attiecas nevis uz iebildi par nepieņemamību, bet uz jautājumu pēc būtības [20]. Turklāt man nešķiet, ka šajā gadījumā visi pamata lietas elementi būtu saistīti tikai notikumiem dalībvalstī [21]. Tātad arī šā pamatojuma dēļ lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu nevar atzīt par nepieņemamu.

44. Turklāt tiesas sēdē Komisijas pārstāvis pauda nožēlu, ka *Hof van beroep te Brussel* nav sīkāk izklāstījusi faktus, kas ir abu lietu pamatā. Viņš paskaidroja, ka Komisija pilnīgi iepazinās ar lietas apstākļiem, tikai lasot pamata lietas dalībnieku komentārus, tāpēc tā vēlētos papildināt savus rakstveida

17 — Skat. Tiesas 2010. gada 21. oktobra spriedumu lietā C-467/08 *Padawan* (Krājums, I-10055. lpp., 21. un nākamie punkti, kā arī tajos minētā judikatūra) un ģenerāladvokātes Trstenjakas [*Trstenjak*] secinājumu minētajā lietā 48. un nākamos punktus.

18 — Nesen Tiesa 2010. gada 12. oktobra spriedumā lietā C-45/09 *Rosenbladt* (Krājums, I-9391. lpp., 33. punkts) atgādināja par atbilstības pieņēmumu.

19 — Ir jāprecizē, ka tieši šo problēmu darba grupa par satelītu apraidi aplūkoja savā otrajā sanāksmē, kas notika 2003. gadā. Proti, iepriekš minētais fragments, ko citēja *Agicoa*, ir šāds: "Šajā ziņā Komisija ir atgādinājusi, ka Direktīva 93/83 attiecas tikai uz pārrobežu darbību un ka valsts kanālu retranslācija sabiedrībai, ko valsts robežās veic satelittelevīzijas programmu pakešu operators, neietilpst minētās direktīvas piemērošanas jomā, jo minētā direktīva ir balstīta uz EKL 43. un 49. pantu, kas attiecas uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību."

20 — Tiesas 2000. gada 13. janvāra spriedums lietā C-254/98 *TK Heimdienst* (*Recueil*, I-151. lpp., 14. un 15. punkts).

21 — Proti, saskaņā ar abiem lēmumiem par prejudiciālu jautājumu uzdošanu satelittelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs ir Beļģijas sabiedrība, kas sadarbojas ar Nīderlandes sabiedrību, programmu nesēji signāli tiek uztverti gan Nīderlandē, gan Luksemburgā, un caur satelītu pārraidīto programmu izcelsme ir vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, un tās var skatīties skatītāji, kas dzīvo dažādos reģionos, it īpaši Beļģijā un Luksemburgā.

apsvērumus [22]. Tādējādi būtu jājautā, vai katrs no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu tika formulēts pietiekami precīzi, lai Tiesa varētu par tiem spriest.

45. Ņemot vērā informāciju, kas sākotnēji tika iesniegta Tiesā, un informāciju, kas vēlāk kļuva zināma rakstveida un mutvārdu procesā, es uzskatu, ka iesniedzējtiesa ir norādījusi faktiskos apstākļus, kādos ir radušies jautājumi, kurus tā uzdeva atbilstoši Tiesas prasībām [23]. Proti, kaut arī *Hof van beroep te Brussel* sniegtais faktu apraksts ir diezgan sarežģīts, tomēr tajā nav neskaidrību, kas varētu maldināt lasītāju. Manuprāt, grūtības, uz kurām norādīja Komisija, rodas no pieņēmuma, ka attiecīgās lietas var attiekties tikai uz vienu darbības veidu.

46. Tāpēc es uzskatu, ka atbilde uz iepriekš minētajiem prejudiciālajiem jautājumiem, kādi tie tika uzdoti Tiesai, ir jāsniedz, ņemot vērā Direktīvas 93/83 noteikumus.

47. Priekšlikumos, ko pēc dažiem vispārējiem apsvērumiem šajā ziņā formulēšu, tāpat kā iesniedzējtiesa, ņemot vērā apstākļus, kas minēti pamata lietu rašanās faktu izklāstā, nošķiršu pārraidīšanas veidus atkarībā no tā, vai, pirmkārt, raidorganizācijas savu televīzijas programmu nesējus signālus uz satelītu pārraida ar *Airfield* un *Canal Digitaal* palīdzību (pirmais prejudiciālais jautājums) vai, otrkārt, tās savas programmas pārraida bez satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja un ar to saistītas sabiedrības palīdzības (otrais prejudiciālais jautājums).

B — *Ievada apsvērumi*

48. Iesniedzējtiesa, pamatojot savu divkāršo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, uzsver, ka, pieņemot Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu, likumdevējs ir vēlējies definēt šajā direktīvā paredzēto jēdzienu "atklāti raidījumi caur satelītu" — jēdzienu, kas ir šā lūguma sniegt prejudiciālu

22 — Komisija norādīja, ka, šauboties par to, vai *Airfield* raidījumi ir sākotnējā izziņošana, kā tā uzskatīja savos rakstveida apsvērumos, vai tieši otrādi — retranslācija, Komisija plānoja nevis mainīt savu sākotnējo nostāju gadījumā, ja iesniedzējtiesa atzītu, ka šajā gadījumā runa ir par sākotnējo izziņošanu, bet gan pievienot elementus, lai atbildētu attiecībā arī uz otro gadījumu.

23 — Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru (skat. it īpaši Tiesas 2007. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās C-338/04, C-359/04 un C-360/04 *Placanica* u.c., Krājums, I-1891. lpp., 34. punkts un tajā minētā judikatūra) Tiesa ne tikai spēj dot lietderīgas atbildes, lai izskatītu pamata lietu, bet arī dod iespēju dalībvalstu valdībām, kā arī citām ieinteresētajām personām saskaņā ar Tiesas Statūtu 23. pantu iesniegt savus apsvērumus.

nolēmumu priekšmets —, lai Kopienas līmenī ieviestu tiesisko drošību.

49. Proti, no Direktīvas 93/83 preambulas 14. apsvēruma izriet, ka minētā panta mērķis ir novērst tiesisko nedrošību attiecībā uz iegūstāmajām tiesībām, kas kavē pārrobežu satelītu apraidi [24]. Turklāt minētais jēdziens "Kopienas līmenī" bija jādefinē, lai novērstu vairāku valstu tiesību aktu vienlaicīgu piemērošanu vienai un tai pašai raidīšanas darbībai, ņemot vērā apraides caur satelītu iespējamo plašo teritoriālo ietekmi [25].

50. Šim nolūkam Direktīvas 93/83 1. panta 2. punktā ir sniegta ļoti precīza jēdziena "atklāti raidījumi caur satelītu" definīcija šīs direktīvas izpratnē, kurā ir norādīta arī raidīšanas darbības vieta, kā vienīgo pieturas punktu minot izplatīšanu izcelsmes valstī, neatsaucoties uz dalībvalstu tiesībām. Tātad šis autonomais, proti, Eiropas Savienības tiesībām raksturīgais, jēdziens ir jāinterpretē vienveidīgi. Pastāvīgajā judikatūrā [26] ir noteikts, ka šis jēdziens ir jāinterpretē, ne tikai ņemot vērā visus attiecīgajā tiesību normā izmantotos terminus, bet arī tās iepriekš atgādinātos mērķus [27] un tās kontekstu, it īpaši ņemot vērā šajā jomā noslēgtās starptautiskās konvencijas un ar tām saistītos Savienības tiesību aktus, piemēram, Direktīvu 2001/29 [28].

51. Iesniedzējtiesa attiecībā uz izskatāmajām lietām būtībā uzdod jautājumu par to, vai televīzijas programmu pārraidīšanas gadījumos, kuri ir definēti abos prejudiciālajos jautājumos un kuros satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs ir iesaistīts lielākā vai mazākā mērā, ir jāuzskata, ka

— atklātu raidīšanu caur satelītu veic vienīgi raidorganizācija, kurai līdz ar to ir

24 — Šis mērķis ir minēts arī Direktīvas 93/83 preambulas piektajā apsvērumā.

25 — Skat. Komisijas priekšlikumu, kas ir Direktīvas 93/83 pamatā (COM(91) 276, galīgā redakcija, 33. un nākamie punkti), Komisijas ziņojumu par minētās direktīvas piemērošanu (COM(2002) 430, galīgā redakcija, it īpaši 6.–8. punkts), kā arī 2000. gada 3. februāra spriedumu lietā C-293/98 *Egeda* (*Recueil*, I-629. lpp., 15., 20. un 21. punkts) un iepriekš minēto 2005. gada 14. jūlija spriedumu lietā *Lagardère Active Broadcast* (42. punkts).

26 — Skat. judikatūru, kas minēta iepriekš minētajā sprieduma lietā *Padawan* (31. un nākamie punkti) un ģenerāladvokātes Trstenjakas secinājumus minētajā lietā (61. un nākamie punkti), kuru apsvērumi man šķiet piemērojami šajā gadījumā

27 — Skat. *inter alia* iepriekš minēto spriedumu lietā *Lagardère Active Broadcast* (26. un nākamie punkti).

28 — Skat. it īpaši Bernes konvenciju un Līgumu par autortiesībām, kuru 1996. gada 20. decembrī Ženēvā pieņēma Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācija (turpmāk tekstā — "*WIPO* līgums par autortiesībām"). Par saiknēm starp šajos dokumentos minēto jēdzienu "izziņošana vispārējai zināšanai" un šo pašu jēdzienu Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktā skat. ģenerāladvokātes Šarpstones [*Sharpston*] secinājumu iepriekš minētajam spriedumam lietā *SGAE* 35. un nākamos punktus, kā arī ģenerāladvokātes Kokotes [*Kokott*] secinājumu lietā C-403/08 *Football Association Premier League* u.c., kurā tiesvedība vēl joprojām notiek, 127. un nākamos punktus.

pienākums no attiecīgajiem autoriem saņemt atļauju pārraidīt viņu programmas,

— vai tieši otrādi ir divas atšķirīgas atklātas raidīšanas caur satelītu: pirmkārt, sākotnējā izziņošana sabiedrībai, kuru veic raidorganizācijas, un, otrkārt, raidīšana, kuru satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs nodrošina saviem abonentiem [29], kas savukārt nozīmētu, ka, veicot katru šo darbību, autortiesības tiek ievērotas.

52. Vispirms uzsveru, ka sākumā ir jānovērš pārpratumi, kas var rasties saistībā ar vienlaicīgas apraides jēdzienu. Atšķirībā no cita veida apraides retranslācija, ko kvalificē arī kā "tiešu retranslāciju", kā to tiesas sēdē precizēja *Sabam*, notiek paralēli, tātad saturiski nemainīta programmu satura pārraidīšana notiek vienlaikus ar sākotnējo pārraidīšanu, tā saukto "sākotnējo pārraidi" atbilstoši Direktīvai 89/552 [30], kas ir cieši saistīta ar Direktīvu 93/83. Lai gan abos gadījumos raidījumi notiek vienlaikus, nevis secīgi, abi minētie pārraides veidi ir jānošķir, ņemot vērā autortiesības, kas var rasties saistībā ar tiem [31].

53. Komisija tiesas sēdē paziņoja, ka savos rakstveida apsvērumos tā ir paredzējusi iespēju, ka programmu sākotnējo pārraidīšanu *Airfield* veic tieši, un tas nozīmētu, ka tās darbība, ko nodrošina vienkārši pārraidāmā materiāla sagatavotāji, būtu pielīdzināma raidorganizācijas darbībai un līdz ar to *Airfield* noteikti būtu jāsaņem atļauja no autoriem, lai veiktu atklātu raidīšanu caur satelītu. Tomēr, ņemot vērā Tiesai iesniegto prejudiciālo jautājumu formulējumu, man šķiet, ka iesniedzējtiesa ir akceptējusi citu pieņēmumu,

29 — Ir jānorāda, ka Direktīvas 93/83 3. panta 2. punktā par "apraides tiesību iegūšanu" ir noteikts, ka "dalībvalsts var paredzēt, ka koplīgumu starp autortiesību aģentūru un raidorganizāciju par attiecīgo darbu kategoriju var paplašināt uz tās pašas kategorijas tiesību subjektiem, ko autortiesību aģentūra nepārstāv, ar nosacījumu [..], ka atklāta apraide caur satelītu notiek vienlaikus ar tās pašas raidorganizācijas sauszemes apraidi [..]". Šādā gadījumā raidorganizācija no minētās sistēmas gūs labumu tikai tad, ja sākotnējā izziņošana notiek vienlaikus ar atklātiem raidījumiem caur satelītu.

30 — Direktīvas 89/552 — redakcijā, kas bija piemērojama Direktīvas 93/83 pieņemšanas laikā, — 1. panta a) punktā bija noteikts, ka "šajā direktīvā: [..] "televīzijas apraide" ir televīzijas programmu sākotnēja pārraide pa vadiem vai pa gaisu, arī ar satelītu, nekodētā vai kodētā veidā, kas domāta, lai to uztvertu skatītāji. Ar to saprotama arī raidījumu izplatīšana starp uzņēmumiem ar nolūku raidīt tos skatītājiem [..]". Turpretī man šķiet, ka Direktīva 93/83 attiecas tikai uz sākotnējo pārraidi caur satelītu, atgādinot, ka tā reglamentē arī kabeļu retranslāciju.

31 — Sal. ar Direktīvas 93/83 1. panta 3. punktu par kabeļu retranslāciju, kurā ir noteikts, ka "šajā direktīvā "kabeļu retranslācija" ir sākotnējā no citas dalībvalsts noraidāmā signāla vienlaicīga, nemainīta un nesaīsināta retranslācija, izmantojot kabeļu vai mikroviļņu sistēmu, lai pa vadiem vai pa gaisu, ieskaitot satelītu, raidītu atklātai uztveršanai paredzētas televīzijas vai radio programmas".

proti, ka *Airfield* tikai veic tiešu retranslāciju, kas dublē sākotnējo pārraidīšanu, un tā notiek vienlaikus ar raidorganizācijas veikto apraidi. Proti, abos jautājumos ir precizēts, ka *Airfield* abonenti skatās programmas "vienlaicīgi un nemainītā veidā", un tas nozīmē, ka šīs pašas programmas vienlaikus var skatīties ne tikai *Airfield* apraides sistēmā, bet arī citā apraides sistēmā, un tās pārraida raidorganizācijas, kas minētās programmas "piedāvā" *Airfield*.

54. Pamata lietās netiek apstrīdēts, ka raidorganizācija un satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs ir atšķirīgi uzņēmēji gan strukturālā, gan ekonomikas ziņā, bet vai tas tā ir arī juridiski, proti, attiecībā uz to darbu izmantošanu, kas ir aizsargāti ar autortiesībām? Atbildei uz šo jautājumu ir liela nozīme, jo iepriekš minētajā pirmajā gadījumā autori, izmantojot savas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izmantošanu, saņems atlīdzību tikai no raidorganizācijām, bet otrajā gadījumā viņi vienlaikus saņems arī atlīdzību no satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja.

55. Ir jānorāda, ka, pēc Somijas valdības domām, nav iespējams atbildēt uz jautājumiem, kas uzdoti abos lēmumos par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, pamatojoties uz Direktīvas 93/83 noteikumiem, un ka saskaņā ar spriedumu lietā *Egeda* [32] ir jāatsaucas uz dalībvalstu tiesību aktiem, lai noteiktu, kura sabiedrība veic "atklātus raidījumus caur satelītu" un kurai līdz ar to ir jāsaņem atļauja no autoriem, lai pārraidītu attiecīgo televīzijas programmu. Es nepiekrītu šim viedoklim, jo no Direktīvas 93/83 sagatavošanas materiāliem izriet, ka tās 1. panta mērķis ir vienlaikus noteikt, kāda programmu pārraidīšana ir atklāti raidījumi caur satelītu un kas ir par to atbildīgs, kas savukārt nozīmē, ka attiecīgajai personai ir jāiegūst izmantošanas tiesības [33].

C — *Par atļauju, kas ir jāsaņem, lai veiktu satelīttelevīzijas paketē iekļauto televīzijas kanālu netiešu retranslāciju*

56. *Hof van beroep te Brussel*, uzdodot pirmo prejudiciālo jautājumu, būtībā jautā, vai tas, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir jāsaņem atļauja no autortiesību īpašniekiem attiecībā uz aizsargājamiem darbiem, ja raidorganizācija veic televīzijas kanālu netiešu retranslāciju tādos apstākļos, kādi tie ir aprakstīti pamata lietās, ir pretrunā Direktīvai 93/83.

32 — Iepriekš minētais spriedums (25. un nākamie punkti). Šajā ziņā skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *SGAE* (30. punkts).

33 — Skat. sākotnējo priekšlikumu direktīvai (COM(91) 276, galīgā redakcija, 33. lpp., 3. punkts) un direktīvas grozīto priekšlikumu (COM(92) 526, galīgā redakcija, it īpaši 7. lpp.).

57. Minēto darbību netiešais raksturs [34] izriet no tā, ka raidorganizācija savu programmu nesējus signālus caur stacionāro savienojumu vai caur kodētu satelīta signālu nepārraida pati, bet gan ar *Airfield* starpniecību, un, kā precizē iesniedzējtiesa, *Airfield* nav atkarīga no šīs sabiedrības. Konkrētāk, satelīttelevīzijas pakalpojuma sniedzējs signālus kodē, izmantojot ar to saistītu sabiedrību, proti, *Canal Digitaal*, un pa augšupsaiti pārraida tos uz *Astra* satelītu.

58. Lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 93/83 2. pantu ar autortiesībām aizsargātu darbu autoram ir ekskluzīvas tiesības atļaut atklāti pārraidīt caur satelītu minētos darbus. Šajā gadījumā atbilstošās tiesību normas ir Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) un c) apakšpunkts, kuros ir definēts jēdziens "atklāti raidījumi caur satelītu".

59. Saskaņā ar šo noteikumu formulējumu ir jāņem vērā vairāki kritēriji, lai attiecīgo darbību varētu kvalificēt kā "atklātus raidījumus caur satelītu", kuru veikšanai no attiecīgo tiesību īpašnieka ir jāsaņem atļauja.

60. Pamata lietas dalībnieki ir vienojušies attiecībā uz vairākiem faktiem, kas Tiesai ir jāpārbauda, taču viņu domas dalās par to, kāda atbilde ir sniedzama uz prejudiciālajiem jautājumiem. No vienas puses, *Airfield* un *Canal Digitaal* uzskata, ka tas, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir pienākums saņemt īpašu atļauju no programmas autoriem gadījumā, ja satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs piedāvā tikai tehniskus pakalpojumus, ir pretrunā Direktīvai 93/83. No otras puses, *Agicoa* un *Sabam* pauž pretēju viedokli, norādot, ka "atklātu raidīšanu caur satelītu" veic ne tikai raidorganizācijas, bet arī minētais satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs.

61. Vispirms ir jāuzsver, ka Direktīvas 93/83 1. panta 2. punktā minētais jēdziens "programmu nesēji signāli" nerada problēmas. Nav nekādu šaubu, ka pamata lietās minētos signālus var kvalificēt kā programmu nesējus signālus.

62. *Agicoa* un *Sabam* uzskata, ka minētie signāli ir paredzēti nevis sabiedrībai kā tādai, bet gan satelīttelevīzijas programmu pakešu

34 — Proti, iesniedzējtiesa "1. un 3. grupu" pretstata "2. grupai", kuras saturs ir iepriekš atgādināts atbilstošo faktu aprakstā.

pakalpojuma sniedzējam, turpretī, pēc *Airfield* un *Canal Digitaal* domām, pakalpojuma sniedzējs nav tas, kurš raida sabiedrībai, it īpaši augšupsaites posmā.

63. No judikatūras izriet, ka jēdziens "sabiedrība" Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta izpratnē nozīmē plašu sabiedrību pretstatā profesionāļiem [35]. Tātad no jēdziena "atklāti raidījumi caur satelītu" ir jāizslēdz retranslācija, kas atbilst signālu uztveršanai, ko veic tādi profesionāļi kā *Airfield*. Iesniedzējtiesa uzskata, ka runa ir par darbību, kas sākas tad, kad raidorganizācija pārraida savu programmu nesējus signālus, un beidzas, kad satelīttelevīzijas pakalpojuma sniedzēja abonenti var beidzot skatīties attiecīgās programmas pilnīgā, nemainītā un negrozītā veidā. Manuprāt, svarīga nozīme, lai atbildētu uz prejudiciālo jautājumu, ir tikai minētajai sabiedrībai, kaut arī tā ir tikai iespējama [36].

64. Šajā gadījumā sabiedrība, kura ir saistīta ar *Airfield* darbību, ir tikai tās abonenti. Raidorganizācijas un *Airfield* mērķauditorija var pilnīgi atšķirties, precizējot, ka neviena no organizācijām, kuru programmas ir ietvertas *Airfield* programmu paketēs, tai nepiešķir ekskluzīvas tiesības šo signālu izplatīšanai. Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *SGAE*, interpretējot jēdzienu "atklāti raidījumi caur satelītu", kas paredzēts Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punktā [37], ar kuru būtībā aizstāj Direktīvas 93/83 2. pantu [38], izmantoja pieeju par "jaunas mērķauditorijas" esamību. Var uzskatīt, ka šajā gadījumā ir jānošķir raidorganizācijas sākotnējā izziņošana, ko par brīvu var uztvert ikviens, kam ir atbilstīgi piekļuves līdzekļi, no satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma veiktās raidīšanas, ko var uztvert tikai tie abonenti, kuru rīcībā ir nodota dekodēšanas karte. Kā ir

35 — Par jēdzienu "sabiedrība" Direktīvas 93/83 izpratnē skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Lagardère Active Broadcast* (31. un nākamie punkti), kurā ir minēts Tiesas 2005. gada 2. jūnija spriedums lietā C-89/04 *Mediakabel* (Krājums, I-4891. lpp., 30. punkts) par minētā jēdziena interpretāciju Direktīvas 89/552 izpratnē. Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā C-306/05 *SGAE* (37. un nākamie punkti) atsaucās uz šiem abiem spriedumiem, interpretējot minēto jēdzienu Direktīvas 2001/29 izpratnē.

36 — Nav nozīmes tam, vai pārraidītās programmas var vai nevar faktiski skatīties, tāpat kā attiecībā uz grāmatām ir svarīga tikai publiskošana sabiedrības vajadzībām, lai attaisnotu autortiesību atlīdzības iekasēšanu, kad grāmatas tiek pārdotas.

37 — Iepriekš minētajā spriedumā lietā *SGAE* (41. un nākamie punkti) Tiesa atbilstoši Bernes konvencijas noteikumiem norāda, ka "[darba, kas tiek izziņots viesnīcas klientiem, izmantojot viesnīcas istabās uzstādītos televizorus], retranslācija ir paredzēta citai sabiedrībai, nevis tai, kurai sākotnēji bija paredzēta raidīšanas darbība, proti, jaunai mērķauditorijai". Līdzko attiecīgo raidījumu uztveršana notiek, lai sasniegtu visplašāko auditoriju, veicot neatkarīgu darbību, ar kuru pārraidītais darbs tiek izziņots jaunai mērķauditorijai, šī publiskā uztveršana dod autoram ekskluzīvas tiesības to atļaut. Skat. arī 2010. gada 18. marta rīkojumu lietā C-136/09 *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon* (38. un nākamie punkti), kā arī ģenerāladvokātes Kokotes secinājumus iepriekš minētajā lietā *Football Association Premier League* u.c. (118. un nākamie punkti).

38 — Šajā ziņā skat. Hugenholtz, B., "Nouvelle lecture de la Directive Satellite-Câble: passé, présent, avenir", *Convergence, droit d'auteur et télévision transfrontière*, IRIS Plus 2009-8, Eiropas Audiovizuālā observatorija, Strasbūra, 10. lpp., kurš norāda, ka Direktīvas 2001/29 3. pantā tiesības uz izziņošanu sabiedrībai ir formulētas tik vispārīgi, ka tās visdrīzāk ietver arī satelīta apraidi. Ir jānorāda, ka minētās direktīvas preambulas 23. apsvērumā ir noteikts, ka šīs tiesības būtu jāsaprot plašā nozīmē un tām būtu jāattiecas uz jebkura veida raidīšanu vai retranslāciju sabiedrībai, kura nav klāt izziņošanas, tostarp apraides, izcelsmes vietā.

minēts abos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu, abi minētie operatori ir neatkarīgi, tiem ir atšķirīgas mērķauditorijas un saimnieciskās intereses [39].

65. Tiesas sēdē *Airfield* atzina, ka īpaša atļauja no autoriem būtu jāsaņem un atlīdzība viņiem jāmaksā gadījumā, ja retranslācija nenotiktu vienlaikus ar raidorganizācijas raidījumiem, kas šajā gadījumā vēl nav pārbaudīts. Tomēr tāpat kā *Sabam* un Komisija es uzskatu, ka nav svarīgi, vai satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs ir veicis apraidi vienlaikus, kā tas ir pamata lietās, vai citā laikā. Būtisks kritērijs tam, lai atzītu, ka tika veiktas atsevišķas darbības, ir tas, ka *Airfield* ir rīkojies ar īpašu mērķi, proti, orientējies uz īpašu mērķauditoriju, apvienojot programmas paketēs, un šī darbība satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam rada pievienoto saimniecisko vērtību.

66. *Airfield* nosaka savu mērķauditoriju, apvienojot paketēs televīzijas kanālus, kas pēc savas būtības ir cita veida audiovizuāls produkts, nevis atsevišķi kanāli, kas ir iekļauti paketē. Kā tiesas sēdē norādīja Komisija, runa varētu būt par *Airfield* veiktu sākotnējo izziņošanu vai retranslāciju, tomēr abos gadījumos satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir pienākums saņemt autortiesību īpašnieku atļauju. Manuprāt, vienīgais pieļaujamais izņēmums ir tad, ja raidorganizācija saskaņā ar noslēgtu līgumisku vienošanos ar autoriem atbilstoši valsts tiesību aktiem varētu nodot savu atļauju satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam, kurš veic vienlaicīgu retranslāciju [40]. Tomēr šī iespēja, šķiet, ir izslēgta šajā gadījumā, ņemot vērā informāciju, ko tiesas sēdē sniedza *Sabam*, precizējot, ka ar attiecīgajām raidorganizācijām noslēgtajos vispārējos līgumos par atļauju piešķiršanu un atlīdzību ir paredzēts, ka raidorganizācijas pašas nodrošina aizsargātu darbu pārraidīšanu, un ir skaidri izslēgta iespēja, ka šīs organizācijas iesaista trešās personas, lai pārraidītu vai retranslētu programmas, kuru izmantošanai autortiesību īpašnieki ir devuši atļauju.

39 — Par operatora autonomo izmantošanas darbību un ekonomiskā ieguvuma ņemšanu vērā skat. ģenerāladvokātes Šarpstones secinājumu iepriekš minētajā lietā *SGAE* 56., 57. un 64. punktu, kuros ir atsauce uz ģenerāladvokāta La Pergolas [*La Pergola*] šajā saistībā izteikto viedokli iepriekš minētajā lietā *Egeda*. Tiesa konstatēja izziņošanas peļņas gūšanas raksturu iepriekš minētajā spriedumā lietā *SGAE* (44. punkts).

40 — Skat. Direktīvas 93/83 preambulas 15. apsvērumu.

67. Vispirms *Airfield* un *Canal Digitaal* uzsvēra, ka Direktīvā 93/83 neesot skaidri definēts, ko nozīmē "raidorganizācijai kontrolējot un tās atbildībā, ievadīšana" minētās direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, un tad pauda uzskatu, ka tie darbojas tikai kā apakšuzņēmēji, sniedzot raidorganizācijām vienīgi tehnisku palīdzību, jo tie paši nelemj ne par pārraidīto programmu saturu, ne par to pārraidīšanas laiku [41].

68. Komisija tiesas sēdē uzskatīja, ka satelītelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs tomēr rīkojas kā raidorganizācija, jo tas dod vismaz instrukcijas un apvieno paketēs televīzijas kanālus. *Agicoa* un *Sabam* noraida arī *Airfield* un *Canal Digitaal* argumentus, jo tie "atvieglinot" to raidorganizāciju darbību, ar kurām tie ir noslēguši līgumus.

69. Es uzskatu, ka šajā gadījumā iesniedzējtiesa, uzdodot savu pirmo prejudiciālo jautājumu, droši pieņēma, ka "raidorganizācija savus programmu nesējus signālus pārraida [..] digitālās satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam". No tā izriet, ka tieši minētā organizācija ir pārraidīšanas procesa aizsācēja. Taču vēl ir jānoskaidro, vai atklātu raidīšanu caur satelītu Direktīvas 93/83 izpratnē "ievada" šī organizācija, nevis *Airfield*, vai arī, būdama izplatāmā materiāla veidotāja, tā piedāvā audiovizuālo saturu, kura pārraidīšana caur satelītu juridiski un tehniski notiek *Airfield* un *Canal Digitaal* kontrolē.

70. Manuprāt, atbilde ir atrodama piegādes līgumos, kurus *Airfield* ir noslēdzis ar raidorganizācijām. No lietas materiāliem pievienotā "carriage agreement" veida līguma 7.2. punkta izriet, ka *Airfield* ir rīcības brīvība izvēlēties televīzijas programmas, kuras tas vēlas iekļaut savā piedāvājumā visā teritorijā vai tās daļā, un šo priekšrocību tas iegūst pret atlīdzību. Tātad tieši satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs nosaka augšupsaitē pārraidītu raidījumu saturu. Līdz ar to, tā kā minētais pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par atklātiem raidījumiem, viņam ir jāsaņem tiesību īpašnieku atļauja.

71. Ir jāatgādina, ka Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta lietderīgā iedarbība ir noteikt izmantošanas darbību satelītu apraidē, uz kuru attiecas autortiesības. Risinājumam, ko izmantojis Kopienas likumdevējs, nozīme ir tikai tad, ja atklātu raidījumu caur satelītu saprot kā vienīgo, slēgto un

41 — Kritērijiem, lai pieņemtu viennozīmīgu lēmumu par saturu un pārraidīšanu, patiešām ir svarīga nozīme Direktīvas 93/83 sagatavošanas materiālos (skat. COM(91) 276, galīgā redakcija, 33. un nākamās lpp., kā arī COM(92) 526, galīgā redakcija, 7. lpp.).

nepārtraukto ķēdi, kurā tiek ievadīti signāli, kam seko augšupsaite uz satelītu un vēlāk — lejupsaite uz zemi, raidorganizācijas, kas veic sākotnēju raidīšanu, kontrolē un atbildībā.

72. Komisija savos rakstveida apsvērumos uzsvēra, ka, ņemot vērā Direktīvas 93/83 mērķi nodrošināt tiesisko drošību, noteikumu piemērojamību nedrīkst padarīt par atkarīgu no tehniska veida riska, kas saistīts ar satelītu. No Tiesas judikatūras izriet, ka pārraižu sistēmai ir jābūt slēgtai tādā izpratnē, ka apraides ķēdē ievadītie programmu nesēji signāli sabiedrībai nedrīkst būt pieejami [42]. Es uzskatu, ka tā tas ir šajā gadījumā, jo trešās personas tos nevar uztvert tādēļ, ka pārraidītie signāli ir kodēti.

73. *Airfield* un *Canal Digitaal* apgalvo, ka, tā kā tie veic tikai "parastas tehniskas procedūras", nevar uzskatīt, ka tie var izraisīt signālu pārtraukumu [43] atbilstoši Direktīvas 93/83 preambulas 14. apsvēruma noteikumiem [44]. Ieinteresētās personas tiesas sēdē norādīja, ka satelīttelevīzijas pakešu veidošana neizraisa pārrāvumus ķēdē, jo programmas tiek retranslētas tādas, kādas tās tiek saņemtas no raidorganizācijām, nemainot to saturu, nedz arī to pārraidīšanas laiku, un ka to veiktās tehniskās darbības tātad nav tādas, kas dod tiesības uz autortiesību atlīdzības saņemšanu.

74. Ņemot vērā prejudiciālo jautājumu formulējumam un lietas materiālos iekļauto informāciju, es nepiekrītu *Agicoa* un *Sabam* analīzei, kurā ir norādīts, ka, lai veiktu minētās darbības [45], ir tehniski jāpielāgo rai-

42 — Iepriekš minētā sprieduma lietā *Lagardère Active Broadcast* 39. punktā ir teikts, ka "Direktīva [93/83] paredz slēgtu pārraižu sistēmu, kurā satelīts ir centrāls, būtisks un neaizvietojams elements, jo gadījumā, ja tas nedarbojas, pārraidīt signālus ir tehniski neiespējami un līdz ar to auditorija neuztver nevienu pārraidi". Šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka satelītam ir galvenā nozīme attiecīgajā sistēmā.

43 — Apraides ķēdes pārrāvums pēc signālu iziešanas caur satelītu tika minēts iepriekš minētajā spriedumā lietā *Lagardère Active Broadcast* (skat. 48. un nākamos punktus ģenerāladvokāta Ticano secinājumos minētajā lietā). Pārrāvums varētu rasties arī no tādu reklāmu ievadīšanas, kas atšķiras no sākotnējās programmās ietvertajām.

44 — Grozītajā priekšlikumā, pamatojoties uz kuru tika pieņemta Direktīva 93/83 (COM(92) 526, galīgā redakcija, 7. lpp.), ir precizēts, ka par ķēdes pārrāvumiem nav uzskatāmas parastās tehniskās procedūras, ja vien tās tiek veiktas raidorganizācijas kontrolē. Par ķēdes nepārtrauktību skat. arī sākotnējo priekšlikumu direktīvai (COM(91) 276, galīgā redakcija, 4. punkts).

45 — Proti, tostarp kompresiju, signālu apvienošanu pārraidīšanai vienā kanālā kodēšanu un signālu izvēli, kas paredzēti *Airfield* pārraidīto programmu pakešu veidošanai, kas ir ne tikai "tehnisks līdzeklis sākotnējā raidījuma uztveršanas nodrošināšanai vai uzlabošanai" un ir uzskatāms par "tehnisku darbību [..], kas klientam ļauj uztvert signālu [..] un tādējādi piekļūt aizsargātajam darbam", kā Tiesa ir norādījusi iepriekš minētajā spriedumā lietā *SGAE* (42. punkts) un iepriekš minētajā rīkojumā lietā *Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon* (40. un nākamie punkti).

dorganizāciju pārraidītie signāli un tādējādi apraides ķēde tiek pārrauta. Ir jānorāda, ka ar *Canal Digitaal* tehnisko palīdzību *Airfield* maina raidorganizāciju pārraidīto signālu būtību un izmanto savas frekvences, lai pārraidītu televīzijas programmas, tāpēc var uzskatīt, ka satelīttelevīzijas pakešu pakalpojuma sniedzējs darbojas neatkarīgi no minētajām raidorganizācijām. Es uzskatu, ka šīs darbības nav tikai "parastas tehniskas procedūras" [46], ka tajās tiek pārtraukta apraides ķēde, kuru ir aizsākusi raidorganizācija, un ka *Airfield* izveido un definē jaunu ķēdi. Šī darbība *Airfield* ļauj attiecīgās programmas caur satelītu pārraidīt citai mērķauditorijai, kas nav raidorganizāciju veiktās sākotnējās izplatīšanas adresāts, pat ja šīs programmas tiek pārraidītas vienlaicīgi un to saturs ir pilnīgi identisks.

75. No iesniedzējtiesas abu lēmumu teksta izriet, ka valsts tiesa pamatojas uz pieņēmumu, ka programmu nesēji signāli kodētā veidā tiek pārraidīti satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja abonentiem, kas var tos atkodēt, izmantojot dekodēšanas karti, kuru viņu rīcībā ir nodevis minētā pakalpojuma sniedzējs. Tātad uz šo gadījumu attiecas Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta c) apakšpunkta noteikumi.

76. *Airfield* norāda, ka tas esot saņēmis raidorganizāciju atļauju pārdot šādas dekodēšanas kartes saviem abonentiem. Savukārt *Agicoa* un *Sabam* uzskata, ka ieinteresētās personas neesot iesniegušas pierādījumus par atļaujas saņemšanu. Valsts tiesai ir jāizvērtē, vai ir iesniegti pietiekami pierādījumi.

77. Attiecībā uz pēdējo kritēriju *Airfield* tiesas sēdē norādīja, ka raidorganizācijas lūdz tā tehnisko palīdzību programmu kodēšanai tieši tālab, lai tās varētu tikt uztvertas tikai attiecīgajā reģionā, proti, Beļģijas Flandrijā, nevis pieejamas visiem [47]. Manuprāt, tas patiešām pierāda, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja darbībai ir būtiska ietekme uz to, kam tiek adresēti "atklāti raidījumi caur satelītu" Direktīvas 93/83 izpratnē. Manuprāt, nevar pieņemt, ka tiesību īpašnieku atļauja raidorganizācijai veikt izmantošanas darbību, veicot sākotnējo

46 — Pēc analoģijas salīdzināt šo jēdzienu ar Kopīgo deklarāciju par *WIPO* Līguma 8. pantu par autortiesībām, kurā ir paredzēts, ka "tikai materiālo iespēju nodrošināšana, veicot atklātu raidījumu vai dodot iespēju to darīt, neatbilst raidījumam šā līguma vai Bernes konvencijas nozīmē".

47 — Komisija 2002. gada ziņojumā par Direktīvas 93/83 piemērošanu (COM(2002) 430, galīgā redakcija, 3.1.1. punkts) norādīja, ka kodēšanas izmantošanas kopā ar dekodēšanai nepieciešamo ierīču izsniegšanu ierobežotam personu lokam dēļ tiek piešķirtas ekskluzīvas teritoriālas tiesības un tādējādi sašķelts iekšējais tirgus, kas ir pretēji direktīvas mērķiem.

izziņošanu caur satelītu, attiecas arī uz šo pašu programmu retranslāciju, kuru veic neatkarīgs operators saviem klientiem, kas ir pilnīgi cita mērķauditorija.

78. Ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild noraidoši, proti, jānospriež, ka Direktīva 93/83 ir jāinterpretē tādējādi, ka Savienības tiesībām nav pretrunā tas, ka atbilstoši dalībvalsts tiesību aktiem satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir pienākums saņemt īpašu atļauju ar autortiesībām aizsargātu programmu nesēju signālu, kurus raidorganizācija pārraida netieši, izmantošanai, kas ir saistīts ar minētā pakalpojuma sniedzēja pastiprinātu dalību tādos apstākļos kā pamata lietā.

D — *Par atļauju, kas ir jāsaņem, lai veiktu satelīttelevīzijas paketē iekļauto televīzijas kanālu tiešu retranslāciju*

79. *Hof van beroep te Brussel*, uzdodot otro prejudiciālo jautājumu, būtībā jautā, vai tas, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir pienākums saņemt atļauju no tiesību īpašniekiem, ja raidorganizācija veic televīzijas kanālu tiešu retranslāciju tādos apstākļos kā pamata lietā, ir pretrunā Direktīvai 93/83.

80. Otrais prejudiciālais jautājums no pirmā atšķiras nevis saistībā ar Savienības tiesību normām, kuru interpretācija tiek prasīta, jo arī šis jautājums ir saistīts ar minētās direktīvas atbilstošajiem noteikumiem, bet gan ar pamata lietu faktiskajiem datiem, kas ir iesniedzējtiesas lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets. Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz nosaukumu "2. grupa" un norāda citu uzdevumu sadalījumu, saskaņā ar kuru raidorganizācija aktīvāk iesaistās to televīzijas kanālu pārraidīšanā, kurus piedāvā satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs, un, precīzāk, apraides procesa sākumā, kad notiek augšupsaite [48].

81. Šādā gadījumā to var uzskatīt par "tiešu" retranslāciju, jo raidorganizācija pati vai ar trešo personu palīdzību kodē savu programmu nesējus signālus un raida tos uz satelītu bez *Airfield* un *Canal Digitaal* līdzdalības.

48 — Es uzsveru, ka abi prejudiciālie jautājumi turpretī ir formulēti identiski attiecībā uz datiem par lejupsaiti.

Saskaņā ar otrajā prejudiciālajā jautājumā izmantoto terminoloģiju satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs un ar to saistīta sabiedrība tikai dod "instrukcijas" raidorganizācijai.

82. Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) un c) apakšpunkta noteikumu piemērošanas nosacījumi, kas tika analizēti saistībā ar pirmo prejudiciālo jautājumu, ir spēkā arī šajā gadījumā. Lai gan iepriekš izklāstītie vispārējie apsvērumi par minētajiem nosacījumiem ir derīgi arī šeit, tomēr ir jāveic to konkrēta pārbaude, kas ir atbilstoša minētajai situācijai, ņemot vērā atšķirības, kuras iesniedzējtiesa norādījusi saistībā ar citām aprakstītajām situācijām.

83. Tāpat, kā atbildot uz pirmo prejudiciālo jautājumu, arī šajā jautājumā pamata lietas dalībnieku viedokļi ir pilnīgi pretēji. Ņemot vērā, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja darbība attiecīgajā gadījumā ir ierobežotāka nekā iepriekšējā jautājumā paredzētajā gadījumā, man šķiet, ka, ja uz šo jautājumu būtu jāsniedz apstiprinoša atbilde, Tiesai būtu *a fortiori* jāizvērtē, vai minētajam pakalpojuma sniedzējam nebūtu jāsaņem atļauja retranslācijai, ko, darbojoties aktīvāk, nodrošina raidorganizācija. Jau šobrīd precizēju, ka es ierosinu Tiesai attiecīgos Direktīvas 93/83 noteikumus interpretēt tādējādi, ka abos gadījumos ir jāsniedz pretēja atbilde.

84. Tāpat, kā tika norādīts saistībā ar pirmo jautājumu, arī šajā gadījumā var uzskatīt, ka televīzijas programmu nesēji signāli, kurus raidorganizācija pārraida — šoreiz — tieši, augšupsaites posmā nav domāti, lai tos uztvertu sabiedrība, taču tie ir adresēti sabiedrībai lejupsaites posmā. Tomēr apraides ķēdes, kas ir aplūkojama kā viens vesels, noslēguma posmā minētos signālus uztver konkrēta un tātad no saimnieciskā viedokļa jauna mērķauditorija, kas ir *Airfield* klienti.

85. Manuprāt, satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs iesaistās jau apraides pirmajā posmā, lai arī daudz mazākā mērā nekā tas bija gadījumos, kas aplūkoti pirmajā prejudiciālajā jautājumā. Saskaņā ar abiem lēmumiem par prejudiciālu jautājumu uzdošanu tas dod "instrukcijas" attiecīgajām raidorganizācijām, lai kodēšanas laikā, kuru tās veic pašas, tās izmantotu tādus pašus

kodus kā *Airfield*, lai tādējādi ļautu *Airfield* klientiem vēlāk tos atkodēt ar viņu rīcībā nodotās kartes palīdzību un skatīties minēto raidorganizāciju programmas.

86. Nenoliedzami, ka šajā gadījumā programmu nesēji signāli apraides ķēdē tiek ievadīti raidorganizācijas kontrolē un atbildībā, jo minētā organizācija pārraida signālus uz satelītu, izmantojot savus līdzekļus, un tā ir nozīmīgākā atšķirība no iepriekš apskatītās situācijas. Tātad šo darbību neveic satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs, bet raidorganizācija, turklāt ir jānorāda uz iesniedzējtiesas precizējumu, ka tās ir savstarpēji neatkarīgas sabiedrības.

87. Tomēr raidorganizācijas zaudē kontroli pār darbībām *Airfield* iejaukšanās dēļ. Konkrēti, *Airfield* nesniedz tikai parastu tehnisku palīdzību, jo, pirmkārt, tas definē kodēšanas atslēgas un, otrkārt, apvieno paketēs programmas, ievērojot saistošos noteikumus, kas paredzēti "heads of agreement", ko tas ir noslēdzis ar katru raidorganizāciju, kas izvēlējusies tā saukto tiešo retranslāciju. It īpaši minēto līgumu 3.1. punktā ir paredzēts, ka *Airfield* ir rīcības brīvība savā piedāvājumā iekļaut vai neiekļaut televīzijas programmas un ka tas maksā atlīdzību par piešķirto priekšrocību. Man šķiet, ka šādos apstākļos attiecīgajai raidorganizācijai nav pilnīgas kontroles un pilnīgas atbildības par darbībām, kas ir saistītas ar augšupsaiti, bet tā vismaz veic šīs funkcijas kopā ar satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēju vai pat tas šīs funkcijas veic viens pats.

88. *Airfield* uzskata, ka tā ierobežotā līdzdalība apraides ķēdē ir parasta tehniska procedūra un nerada minētās ķēdes pārrāvumu. Tomēr, manuprāt, "instrukcijas", kuras dod *Airfield*, nav nenozīmīgas tāpēc, ka *Airfield* tās sniedz bieži [49], un it īpaši tāpēc, ka tās, pirmkārt, garantē, ka minētā pakalpojuma sniedzēja auditorija, proti, *Airfield* abonenti, var uztvert pārraidītās programmas un tās atkodēt [50], un, otrkārt, tās dod iespēju apvienot minētās programmas paketēs atbilstoši pakalpojuma sniedzēja veiktajai atlasei.

49 — Tiesas sēdē *Airfield* pārstāvis precizēja, ka kodi tiek mainīti katru mēnesi un tas nozīmē, ka operators raidorganizācijām regulāri dod jaunus norādījumus par izmantojamo kodēšanas metodi.

50 — *Agicoa* pamatoti norāda, ka *Airfield*, kas vienīgais pārvalda signālus, varētu nolemt pārtraukt savu translāciju kādam no saviem klientiem, raidorganizācijām nekādi neiejaucoties, gadījumā, ja attiecīgā persona nemaksā abonentmaksu.

89. Tomēr televīzijas programmu autora dotā atļauja raidorganizācijai veikt atklātu raidīšanu obligāti nenozīmē viņa piekrišanu saistīt programmas, ko veic *Airfield*, apvienojot tās paketēs, ar citām programmām, kuru mērķis vai saturs varētu nebūt īpaši saderīgs ar mērķauditoriju, pie kuras aizsargātā darba autors bija vēlējies vērsties [51]. Tas, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam būtu jāsaņem autora atļauja, ļaujot autoram aizsargāt savas finansiālās intereses un nemateriālās tiesības uz programmu, kas ir pārraidīta kā televīzijas programmu paketes sastāvdaļa.

90. Satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs nodod savu abonentu rīcībā dekodēšanas ierīci, kas ir vajadzīga, lai varētu skatīties attiecīgās programmas, taču tas, manuprāt, notiek ar raidorganizācijas piekrišanu. Tā kā šis fakts tika apstrīdēts, iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai par to ir sniegti attiecīgi pierādījumi.

91. Šī pēdējā apstākļa dēļ nevar apstrīdēt manu vērtējumu, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējs īstenībā veic ar autortiesībām un blakustiesībām aizsargātu darbu izmantošanas darbību, kas ir jānošķir no raidorganizācijas izmantošanas darbībām, kas ir "atklāta raidīšana caur satelītu" Direktīvas 93/83 izpratnē [52].

92. Tātad es uzskatu, ka tāpat kā uz pirmo prejudiciālo jautājumu arī uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild noraidoši, pat ja šajā gadījumā programmu nesējus signālus raidorganizācija pārraida tieši, tātad satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja darbības ir vairāk ierobežotas tādos apstākļos kā šajā gadījumā.

51 — Arī literārā darba autors varētu nepiekrist tam, ka viņa grāmata tiktu pārdota nedalāmā grāmatu komplektā, izveidojot jaunu produktu, kurā tiktu iekļauti darbi, kas varētu radīt sliktu priekšstatu par viņu.

52 — Šajā ziņā ir jānorāda, ka 2003. gadā notikušajā darba grupas sanāksmē par satelītu apraidi, apspriežot jautājumu par nekodētiem bezmaksas ārzemju kanāliem, kuri caur satelītu tiek pārraidīti no citas dalībvalsts, bet kurus var uztvert visās dalībvalstīs, lielākā daļa sanāksmes dalībnieku uzskatīja, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja un raidorganizācijas līgumiskā vienošanās iekļaut kanālus kā paketes sastāvdaļu (lai nodrošinātu labāku pārredzamību paketē, iekļaujot tos elektroniskajās programmu pamācībās) ir pielīdzināma raidorganizācijas dotai atļaujai un līdz ar to paredz atlīdzību izmaksāšanu tiesību īpašniekiem (sēdes protokols ir pieejams iepriekš minētajā Komisijas tīmekļa vietnē). Manuprāt, ja šāda veida vienošanās attiecas uz maksas kanālu pārrobežu apraidi, satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam, kas no minētās darbības gūst vēl lielākas finansiālas priekšrocības, būtu *a fortiori* jāmaksā atlīdzība autortiesību un blakustiesību īpašniekiem.

VI — Secinājumi

93. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Hof van beroep te Brussel* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Tas, ka satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzējam ir pienākums saņemt atļauju no autortiesību vai blakustiesību īpašniekiem, lai veiktu darbības, kad raidorganizācija pati pārraida tam savu programmu nesējus signālus tādos apstākļos kā pamata lietā, nav pretrunā Padomes 1993. gada 27. septembra Direktīvai 93/83/EEK par dažu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kas piemērojamas satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai.